

vilgede. Som Folkehøiskolerne nu ere, forekommer det mig, de ikke meget komme den fattige Befolkning tilgode, og selv om dette Uendingsforslag om at give 11,000 Rd. til Friplads for fattige Elever blev vedtaget, tror jeg, at det kun i de færreste Tilfælde vilde blive benyttet af de Fattige. Vi ville let kunne udregne, at denne Sum, fordeelt paa alle Landets Kredse, kun vil give meget Lidt til hvert Sted, saaledes at kun Enkelte kunne komme i Betragtning, og det vil da rimeligviis her som i saa mange Tilfælde vise sig, at en god Anbefaling fra En eller Anden, der har nogen Indflydelse, ikke vil tale mindst for, hvem Pladsen skal gives til. Dog, selv om disse Friplads blev udeelte saa retfærdig og hensynsfuldt som vel muligt, vilde det næsten være uoverkommeligt for et fattigt Menneffe at benytte sig af en saadan, thi for den egentlig fattige Befolkning er Tid Penge, og den, som hører til denne Befolkning, kan derfor kun daarlige affee den Tid, der medgaaer, naar han skal forlade sin Tjeneste og være borte fra det Sted, hvor han opholder sig. Han kan ligeledes kun daarlige anskaffe sig de Klæder, som udfordres, for at han kan vise sig imellem sine Kammerater paa Skolen, og han kan maaskee kun daarlige anskaffe sig de Bøger, som ville være nødvendige for ham, Eigesaaltd som de Fattige hidtil have havt nogen synderlig Fordeel af Høiskolerne, ligesaaltd tror jeg derfor, det vil blive Tilfældet for Fremtiden. Det forekommer mig ogsaa, at der er en anden Fare forbunden med disse Høiskoler. Vi see nemlig disse unge Menneffer komme hjem fra Høiskolerne, og skjøndt jeg ikke, som det ærede Medlem for Randers Amts 1ste Valgkreds antydede, vil sige, at de skulde have faaet Ulyst til deres daglige Gjerning — det tror jeg ikke er Tilfældet — har jeg derimod ikke seet saa faa Exempler paa, at de have betragtet deres tidligere Kammerater som Folk, der nu stode ikke saa lidt under dem. Der har ligesom dannet sig en Kasteaand blandt Befolkningen medens man maatte ønske, at der maatte være

Enighed tilstede. Det, hvorom det gjælder, for at vi kunne faae en bedre Undervisning for unge Menneffer, er, at den kan blive saa almindelig, saa let tilgængelig for Alle, som det er muligt. Jeg skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet om Almueundervisningen, skjøndt jeg godt kunde have havt Et og Andet at sige derom, men da den ærede Formand har udtalt, at dette ikke hører herhen, skal jeg kun i Forbigaaende bemærke, at det forekommer mig, at der ved Nektionsundervisningens Fjernelse fra Almuehøiskolerne kunde vindes nogen Tid til at hjælpe de unge Menneffer til en forøget Kundskab i anden Henseende. Hvad der imidlertid efter min Formening vilde være Noget af det Heldigste, jeg i dette Dilett kunde tænke mig med Hensyn til en bedre Folkeoplysning for de unge Menneffer, var, at der blev en Masse Høiskoler, ikke en enkelt i hvert District, men at der i hver anden eller tredje Skole blev en højere Klasse, saaledes at de unge Menneffer kunde gaae i deres daglige Gjerning, i deres Tjeneste, og dog om Aftenen, om Søndagen, naar der var Tid dertil uden at spille deres Tid, uden at der behøvedes nogen Bekostning for dem, kunde nyde en bedre Undervisning end den, de have havt Leilighed til at nyde i Almuehøiskolerne. Det ærede Medlem for Randers Amts 1ste Valgkreds yttrede med Hensyn til det Bidrag, som blev givet, at Folk nok vilde sørge for at sende deres Børn til de Skoler, hvori de bleve veiledede og ikke vildlede, men jeg synes, at dette kunne de netop allerbedst, naar Skolerne oprettes og bestaae alene ved Frivillighed, thi det er ellers muligt, at Skolerne kunne bestaae, selv om de ikke have nogen stor Tilslutning blandt Befolkningen. Det er ingenlunde forbudt den høitagtede Minister at uddele de største Bidrag netop til de Skoler, der have det mindste Elevantal, og jeg skulde tage meget feil, om ikke netop en af dem, der har det allermindste Elevantal, har det allerstørste Tilskud. I det Hele taget forekommer det mig, at vi nu ere naaede til det Standpunkt med Hensyn til Bevilling i denne Henseende, at vi kunne